

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2018/2011,**annettu 17 päivänä joulukuuta 2018,****sukupuolinäkökohdat huomioon ottavien politiikkojen, ohjelmien ja toimien tukemiseksi pienaseiden laittoman kaupan ja väärinkäytön torjumisessa naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman mukaisesti**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 19 päivänä marraskuuta 2018 laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian "Aseiden turvallisuuden varmistaminen, kansalaisten suojele". Strategiassa todetaan, että unioni sisällyttää aseellisen väkivallan torjuntaan ja pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaan yleensä liittyvien uusien hankkeiden suunnitteluun järjestelmällisesti sukupuolinäkökohdat ja niihin liittyvien hyvien käytäntöjen jakamisen.
- (2) Neuvosto hyväksyi 3 päivänä huhtikuuta 2017 päätöksen (YUTP) 2017/633 ⁽¹⁾ pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelman, jäljempänä 'YK:n toimintaohjelma', tukemisesta. Kyseisen päätöksen nojalla rahoitettavat toimet panivat täytäntöön Yhdistyneiden kansakuntien aseriisuntatoimisto (UNODA) ja niihin kuului temaattisen seminaarin "Pienaseet ja kevyet aseet sekä kestävä kehityksen toimintaohjelma 2030, mukaan lukien kestävä kehityksen tavoite 16 ja pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan sukupuolinäkökohdat" järjestäminen.
- (3) Neuvosto antoi 28 päivänä toukokuuta 2018 päätelmät kesäkuussa 2018 pidetyssä YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevassa kolmannessa Yhdistyneiden kansakuntien tarkistuskonferenssissa esitettävästä unionin kannasta pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjuntaan. Yksi unionin keskeisiä tavoitteita tarkistuskonferenssin tulosten osalta on aseellisen väkivallan naiseen, miehiin, tyttöihin ja poikiin kohdistuvien erilaisten vaikutusten tiedostaminen sekä naisten roolin korostaminen YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanossa ja sukupuolinäkökohtien tiedostaminen pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontatoimissa pitämällä niitä edellytyksenä toimien tehokkuudelle.
- (4) YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevassa kolmannessa Yhdistyneiden kansakuntien tarkistuskonferenssissa hyväksyttiin 30 päivänä kesäkuuta 2018 päätöksiäkirja, jossa valtiot totesivat, että ne ovat edelleen syvästi huolestuneita pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan vaikutuksista naisten, miesten, tyttöjen ja poikien elämään, ja tiedostavat, että pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan poistaminen on keskeinen osa sukupuoleen perustuvan väkivallan torjuntaa, lisäksi ne tiedostavat, että naisten osallistumista YK:n toimintaohjelmaa ja kansainvälistä jäljittämismälinettä koskevaan päätöksentekoon ja täytäntöönpanoprosesseihin on syytä vahvistaa, ja vakuuttavat edelleen, että valtioiden on tarpeen ottaa sukupuolinäkökohdat huomioon täytäntöönpanotoimissa. Valtiot ovat myös sitoutuneet kannustamaan sukupuolinäkökohtien huomioon ottamista pienaseita ja kevyitä aseita koskevissa politiikoissa ja ohjelmissa, muun muassa ohjelman suunnittelun, täytäntöönpanon, seurannan ja arvioinnin alalla ottaen tarpeen mukaan huomioon asiaa koskevat suuntaviivat ja normit. Valtiot ovat päättäneet edistää pienaseita ja kevyitä aseita koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien koordinoitua täytäntöönpanoa asiaankuuluvien Yhdistyneiden kansakuntien päätöslauselmien ja kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteen 16.4 mukaisesti laadittujen kansallisten toimintasuunnitelmien kanssa sekä edistää sukupuolen mukaan eriteltyjen tietojen keräämistä pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomasta kaupasta, muun muassa kansallisten raporttien avulla, ja lisätä tietämystä pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan sukupuolisidonnaisista vaikutuksista, erityisesti vastaavien kansallisten politiikkojen ja ohjelmien parantamiseksi.
- (5) YK:n turvallisuusneuvosto on kehottanut useaan otteeseen käsittelemään naisten merkityksellistä osallistumista, konfliktien ja väkivallan ehkäisyä, väkivallalta, myös konflikteihin liittyvältä seksuaaliselta väkivallalta suojelua, sekä konfliktien jälkeistä apua ja niistä toipumista.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2017/633, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2017, pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelman tukemisesta (EUVL L 90, 4.4.2017, s. 12).

- (6) YK:n pääsihteeri kehotti 24 päivänä toukokuuta 2018 esitetystä aseidenriisuntaohjelmastaan "Securing our Common Future" ("Yhteisen tulevaisuutemme turvaaminen") kaikkia valtioita sisällyttämään sukupuolinäkökulman aseriisuntaa ja asevalvontaa koskevan kansallisen lainsäädännön ja politiikkojen kehittämiseen, muun muassa ottamalla huomioon aseiden omistajuutta, käyttöä ja väärinkäyttöä koskevat sukupuolinäkökohdat, aseiden erilaiset vaikutukset naisiin ja miehiin, miten sukupuoliroolit voivat muokata asevalvonta- ja aseriisunta-politiikkoja ja -käytäntöjä, sekä naisten täysimääräisen ja tasaveroisen osallistumisen kaikkiin aseriisuntaa ja kansainvälistä turvallisuutta koskeviin päätöksentekoprosesseihin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tämän päätöksen yleisenä tavoitteena on edistää kansainvälistä rauhaa, turvallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja kestävää kehitystä lisäämällä pienaseiden valvontatoimenpiteiden tehokkuutta siten, että kannustetaan järjestelmälliseen tasa-arvoanalyysiin, sukupuolinäkökulman sisällyttämiseen ja naisten voimaannuttamisaloitteisiin perustuviin toimintamalleihin. Tällä päätöksellä tuetaan YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa käsitelleen kolmannen vuoden 2018 Yhdistyneiden kansakuntien tarkistuskonferenssin sukupuolisidonnaisten tulosten täytäntöönpanoa. Lisäksi tällä päätöksellä edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista koskevaa laajempaa kansainvälistä poliittista ohjelmaa naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sekä kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaisesti.
2. Tällä päätöksellä tuetaan seuraavia toimia 1 kohdassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi:
 - toteuttaa pienaseiden valvonnan modulaarisen ohjekokoelman (MOSAIC) moduulit "Naiset, miehet ja pienaseiden ja kevyiden aseiden sukupuolisidonnainen luonne" sekä "Lapset, varhaisnuoret, nuorisot ja pienaseet sekä kevyet aseet";
 - laaditaan koulutusopas, joka toimii ohjeasiakirjana ja jolla varmistetaan, että kaikki toimet toteutetaan voimassa olevien YK:n normien mukaisesti;
 - koulutetaan YK:n aluekeskusten henkilöstöä ja kouluttajia sekä alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen sihteeristöjen henkilöstöä sisällyttämään sukupuolinäkökulmaa pienaseita koskeviin politiikkoihin ja kehyksiin systemaattisen toimintamallin varmistamiseksi;
 - koulutetaan kansallisia virkamiehiä 18 maassa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja pienaseiden valvonnan alalla;
 - edistetään sukupuolinäkökulmaa, sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja naisten voimaannuttamista alueellisissa aloitteissa;
 - vahvistetaan pienaseiden valvonnan osa-aluetta naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevissa puitteissa sekä itse puitteita;
 - edistetään Agenda 2030 -toimintaohjelman ja erityisesti tavoitteiden 16 ja 5 täytäntöönpanoa ja saadaan kansainvälisten poliittisten ohjelmien sisältö lähentymään toisiaan sukupuolten tasa-arvon osalta;
 - vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan sitoutumista sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa yhteistyössä kansainvälisen pienaseiden vastaisen verkoston (IANSAN) ja IANSAN naisverkoston kanssa;
 - aikaansaadaan kestäviä vaikutuksia tehokkaan valistuksen, vaikuttamisen, tiedottamisen ja kumppanuuksien avulla.
3. Tämän päätöksen välittömiä edunsaajia ovat pienaseiden valvonnasta vastaavat kansalliset, alueelliset ja globaalit sidosryhmät painopisteinä olevissa maissa ja alueilla, nimittäin Afrikassa, Karibiassa ja Latinalaisessa Amerikassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella.
4. Yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta on tämän päätökseen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
2. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen teknisestä toteutuksesta vastaa Yhdistyneiden kansakuntien aseriisunta-toimisto (UNODA).
3. UNODA suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNODAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklassa tarkoitetun unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 4 375 507,85 euroa.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistetun rahoitusohjeen määrällä rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.
3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Se tekee tätä varten UNODAn kanssa tarvittavan sopimuksen. Sopimuksessa määrätään, että UNODAn on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja sopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNODAn säännöllisesti neljännesvuosittain laatimien raporttien perusteella. Nämä raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.
2. Komissio raportoi 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.
2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos mitään sopimusta ei ole tuon ajan kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 17 päivänä joulukuuta 2018.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

E. KÖSTINGER

LIITE

1. PERUSTELUT JA TAUSTA

Uraauurtavassa kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa todetaan, että rauhanomaisten yhteiskuntien ja kestävän kehityksen välillä on olennainen yhteys. Myös naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevassa toimintaohjelmassa on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien pohjalta asetettu keskeiselle sijalle konfliktien ehkäisy, naisten merkityksellinen ja tasaveroinen osallistuminen sekä rauhan säilyttäminen. Yksi merkittävä este rauhalle ja kestäväälle kehitykselle maailmanlaajuisesti on edelleen pienaseiden laitton kauppa sekä niiden yleistynyt väärinkäyttö. Riittävä pienaseiden valvonta on välttämätöntä konfliktien, rikollisuuden ja väkivallan vähentämiseksi. Se on edellytys yhteiskunnan vakaudelle ja kestäväälle kehitykselle.

Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskeva Yhdistyneiden kansakuntien toimintaohjelma, jäljempänä 'YK:n toimintaohjelma', tarjoaa maailmanlaajuiset puitteet pienaseiden ongelman ratkaisemiseen, jotta kaikki valtiot sitoutuisivat parantamaan pienaseita koskevaa kansallista lainsäädäntöään, tuonti- ja vientivalvontaa, varastojen hallintaa, ylijäämien tuhoamista, merkitsemistä ja jäljittämistä sekä osallistumaan yhteistyöhön ja avunantoon. Vaikka edistystä on saatu aikaan, on tehtävä paljon enemmän pienaseiden valvonnan tehostamiseksi panemalla YK:n toimintaohjelma täytäntöön sekä täyttämällä Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaiset sitoumukset.

Pienaseisiin liittyvien kysymysten ainutlaatuinen ja syvästi yhteiskunnallinen luonne edellyttää kattavan sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista pienaseiden valvonnan kaikissa ulottuvuuksissa. Tähän mennessä sukupuolinäkökulmaa ei ole riittävästi ymmärretty tai käsitelty pienaseiden valvontaa koskevissa politiikoissa eikä sitä ole riittävästi sisällytetty niihin. Jos sukupuolinäkökohtia ei käsitellä riittävästi lainsäädäntö- ja politiikkakehyksissä, joilla pienaseita valvotaan, toimenpiteiden onnistuminen ja tehokkuus ovat rajallisia. Sukupuoleen liittyvät toimintamallit pienaseiden valvonnan osalta tarvittavissa toimenpiteissä ovat kuitenkin vielä harvinaisia. Viime vuosina pienaseita koskevat toimintaohjelmat ovat lähentyneet sukupuolten tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista koskevaa laajempaa kansainvälistä politiikkaa, ja tällä päätöksellä tuetaan tätä kehitystä edelleen.

Agenda 2030 -toimintaohjelmassa pienaseiden valvonta on yhdistetty rauhaan, turvallisuuteen ja kehitykseen, ja samalla on tarjottu toisiinsa yhteydessä olevat puitteet tavoitteille, jotka menevät turvallisuusulottuvuutta pidemmälle ja joissa korostetaan, että pienaseita koskeva ongelma vaikuttaa useiden kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen, muun muassa sukupuolten tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista koskevaan tavoitteeseen 5. Vaikka sukupuolten tasa-arvoa on käsitelty tavoitteessa 5, se sisältyy koko Agenda 2030 -toimintaohjelmaan myös monialaisena teimana. Tällä päätöksellä edistetään sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista sekä naisten tasapuolista ja merkityksellistä osallistumista kaikkiin asevalvonnan päätöksentekoprosesseihin. Se ottaa huomioon myös pienaseiden käytön ja väärinkäytön erilaiset vaikutukset miehiin, naisiin, poikiin ja tyttöihin sekä tukee toimia, joiden tarkoituksena on lisätä osallistavia, tehokkaita ja kestäviä tuloksia pienaseiden valvontaa koskevassa politiikassa.

Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus ja Pekingin julistus muodostavat vahvan normatiivisen perustan naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sekä pienaseita koskevien toimintaohjelmien yhdistämiselle. Asekauppasopimuksen hyväksyminen ja hiljattain käynnistetty EU:n ja YK:n Spotlight Initiative -aloite ovat entisestään korostaneet tarvetta kohdistaa huomio tähän asiaan. Samalla kun ehdotetut toimet edistävät sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnessa, tulokset edistävät suoraan kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ja syrjinnän poistamista. Aseita koskevilla turvajärjestelyillä ja niiden saatavuuden vähentämisellä poistetaan aseisiin tarttumisen yleisyyttä perheväkivallassa, sukupuoleen perustuvassa väkivallassa ja naismurhissa. Naisten voimaannuttamisella ja aseita koskevien sukupuolistereotyyppien poistamisella voidaan puuttua sukupuoleen perustuvan väkivallan perimmäisiin syihin, joihin kuuluvat patriarkaaliset järjestelmät, epäoikeudenmukaiset sukupuoleen liittyvät asenteet ja perinteisen maskuliinisuuden väkivaltaiset näkökohdat.

Naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sekä pienaseiden valvontaa koskevien toimintaohjelmien yhä läheisempää yhteyttä on havainnollistettu YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2242 (2015). Tällä päätöksellä tuettavilla toimilla toteutetaan YK:n turvallisuusneuvoston kehoitus osallistua pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomien siirtojen sekä niiden epävakauttavan keskittymisen ja väärinkäytön ehkäisyyn, torjuntaan ja poistamiseen liittyvien toimien suunnitteluun ja täytäntöönpanoon ja tukea naisia aktiivisina toimijoina pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomien siirtojen torjunnassa. Tällä päätöksellä pyritään saattamaan nämä yhteydet toimiviksi tukemalla konkreettisia toimia.

2. TAVOITTEET

Tämän päätöksen yleisenä tavoitteena on edistää kansainvälistä rauhaa, turvallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja kestävästä kehitystä lisäämällä pienaseiden valvontatoimenpiteiden tehokkuutta siten, että edistetään järjestelmälliseen tasa-arvoanalyysiin ja sukupuolinäkökulman sisällyttämiseen perustuvia toimintamalleja. Tällä päätöksellä tuettujen toimien tuloksilla edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista koskevaa laajempaa kansainvälistä poliittista ohjelmaa.

Tällä päätöksellä tuetaan YK:n toimintaohjelman kattavaa ja tehokasta täytäntöönpanoa sekä YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevan kolmannen vuoden 2018 Yhdistyneiden kansakuntien tarkistuskonferenssin (RevCon3) sukupuoleen liittyvien tulosten täytäntöönpanoa.

Tällä päätöksellä edistetään myös Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin aseriisuntaohjelman⁽¹⁾ täytäntöönpanoa; ohjelmassa kehoitetaan lisäämään toimia, jotta saavutettaisiin naisten yhdenvertainen, täysivaltainen ja tosiasiallinen osallistuminen kaikkiin aseriisuntaa koskeviin päätöksentekoprosesseihin, ja todetaan, että aseiden omistajuuden ja käytön sekä valvontaan, voimaan, ylivaltaan ja vahvuuteen liittyvien maskuliinisuutta luonnehtivien erityisilmaisujen välinen yhteys on syytä poistaa, koska se on naisiin kohdistuvan rakenteellisen ja fyysisen väkivallan perusta, ohjelmassa kehoitetaan myös sukupuolitietoiseen asevalvontaan naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi sekä julkisissa että yksityisissä yhteyksissä. Tällä päätöksellä tuetaan myös aseriisuntaohjelmassa esitettyä kehotusta vahvistaa kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan ja nuorison kanssa aseriisunnan ja asevalvontaa koskevan toimintaohjelman edistämiseksi.

Tämän saavuttamiseksi tällä päätöksellä tuetaan toimia, joilla:

- toteutetaan pienaseiden valvonnan modulaarisen ohjekokoelman (MOSAIC)⁽²⁾ moduulit "Naiset, miehet ja pienaseiden ja kevyiden aseiden sukupuolisidonnainen luonne" sekä "Lapset, varhaisnuoret, nuoriso ja pienaseet sekä kevyet aseet";
- laaditaan koulutusopas, joka toimii ohjeasiakirjana ja jolla varmistetaan, että kaikki toimet toteutetaan voimassa olevien YK:n normien mukaisesti;
- koulutetaan YK:n aluekeskusten henkilöstöä ja kouluttajia sekä alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen sihteeristön henkilöstöä sisällyttämään sukupuolinäkökulmaa pienaseita koskeviin politiikkoihin ja kehyksiin järjestelmällisen toimintamallin varmistamiseksi;
- koulutetaan kansallisia virkamiehiä 18 maassa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja pienaseiden valvonnan alalla;
- edistetään sukupuolinäkökulmaa, sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja naisten voimaannuttamista alueellisissa aloitteissa;
- vahvistetaan pienaseiden valvonnan osa-alueita naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevissa puitteissa sekä itse puitteita;
- edistetään Agenda 2030 -toimintaohjelman ja erityisesti tavoitteiden 16 ja 5 täytäntöönpanoa ja saadaan kansainvälisten poliittisten ohjelmien sisältö lähentymään toisiaan sukupuolten tasa-arvon osalta;
- vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan sitoutumista sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa yhteistyössä kansainvälisen pienaseiden vastaisen verkoston (IANSA) ja IANSAn naisverkoston kanssa;
- aikaansaadaan kestäviä vaikutuksia tehokkaan valistuksen, vaikuttamisen, tiedottamisen ja kumppanuuksien avulla.

3. TOIMIEN KUVAUS

3.1 Laaditaan koulutusopas sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta pienaseiden valvonnassa

3.1.1 Tavoite

Laaditaan tämän päätöksen nojalla koulutusopas, jonka avulla toteutetaan MOSAIC-moduulit "Naiset, miehet ja pienaseiden ja kevyiden aseiden sukupuolisidonnainen luonne" sekä "Lapset, varhaisnuoret, nuoriso ja pienaseet sekä kevyet aseet". Opas toimii ohjeasiakirjana kaikille sidosryhmille, jotka osallistuvat tämän päätöksen mukaisten toimien täytäntöönpanoon, erityisesti UNODAn aluekeskusten asianomaisessa maassa toteuttamien koulutusohjelmien täytäntöönpanoon. Koulutusopas laaditaan nykyisten välineiden, tiedon ja asiantuntemuksen pohjalta, mikäli ne ovat käytettävissä, ja asetetaan julkisesti saataville tarkistamisen jälkeen, jotta myös laajemmat toimijayhteisöt voivat hyödyntää sitä.

⁽¹⁾ "Yhteisen tulevaisuutemme turvaaminen. Aseriisuntaohjelma", toukokuu 2018, https://front.un-arm.org/documents/SG+disarmament+agenda_1.pdf

⁽²⁾ www.un.org/disarmament/mosaic

3.1.2 Toimet

- a) Käännetään kaksi MOSAIC-moduulia englannista arabiaksi, ranskaksi, portugalkiksi ja espanjaksi.
- b) Laaditaan yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa ja MOSAIC-moduulien sekä nykyisten koulutusten ja resurssien pohjalta koulutusopas sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta pienaseiden valvonnassa, joka toimii käytännön ohjeasiakirjana kaikille sidosryhmille, jotka osallistuvat kaikkien tämän päätöksen mukaisten toimien täytäntöönpanoon.
- c) Käännetään koulutusopas englannista ranskaksi, portugalkiksi ja espanjaksi (UNODAn aluekeskusten työkielet).
- d) Asetetaan koulutusopas ja lisämateriaali laajempien toimijayhteisöjen saataville sekä sähköisesti että painettuna.

3.1.3 Täytäntöönpanosta vastaavan viraston vastuualueet

UNODA antaa konsultin tehtäväksi laatia koulutusopas tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien YK:n elinten, erityisesti Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelman pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston (UNDP:n SEESAC) kanssa. IANSAA pyydetään tarjoamaan asiantuntemustaan oppaan laatimisessa.

3.1.4 Aikataulu

Moduulit käännetään ja koulutusopas laaditaan vuonna 2019, minkä jälkeen koulutusopas ja muu materiaali käännetään ja julkaistaan.

3.1.5 Odotetut tulokset

Kaksi keskeisintä MOSAIC-moduulia asetetaan saataville arabiaksi, ranskaksi, portugalkiksi ja espanjaksi UNODAn verkkosivustolla ⁽¹⁾ (toistaiseksi saatavilla vain englanniksi), ja niiden toteuttamista varten laaditaan opaskirja, joka julkaistaan ranskaksi, portugalkiksi ja espanjaksi. Hankekumppanit tarkistavat oppaan ja antavat ohjausta tämän päätöksen mukaisesti toteutettujen toimien täytäntöönpanoa varten. Opas tarjoaa tietoa myös laajemmille toimijayhteisöille ja on hyödyllinen vielä tämän päätöksen soveltamisajan jälkeenkin.

3.2 Pienaseiden parissa työskentelevän YK:n henkilöstön ja kouluttajien koulutus

3.2.1 Tavoitteet

Laaditaan verkkokoulutus koulutuksen antamiseksi sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta pienaseiden valvonnassa asiaankuuluvien YK:n yksiköiden henkilöstölle sekä laajemmille toimijayhteisöille, jotta varmistettaisiin, että YK:n järjestelmässä ja sen ulkopuolella voitaisiin antaa pienaseiden valvontaa koskevaa sukupuolinäkökulmat järjestelmällisesti sisällyttävää ohjeistusta ja apua. Tämän päätöksen mukaisten toimien täytäntöönpanoon suoraan osallistuvien aluekeskusten henkilöstöä valmentaa UNDP:n SEESACin sukupuolten tasa-arvon ja pienaseiden alan asiantuntija, jotta henkilöstö voisi toteuttaa toimia koulutusoppaan ohjeistuksen mukaisesti sekä aluekohtaisesti mukautetusta näkökulmasta.

3.2.2 Toimet

- a) Laaditaan yhdessä YK Naisten koulutuskeskuksen kanssa YK:n henkilöstölle ja laajemmille toimijayhteisöille tarkoitettu verkkokoulutus sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta pienaseiden valvonnassa. Koulutus heijastaa asiaankuuluvien MOSAIC-moduulien sisältöä ja toisiaan lähestyviä toimintaohjelmia, ja se on saatavilla arabiaksi, englanniksi, ranskaksi, portugalkiksi ja espanjaksi.
- b) Laaditaan yhteistyössä UNDP:n SEESACin kanssa YK:n aluekeskusten henkilöstölle tarkoitettu valmennusohjelma, jolla lisätään heidän tietoisuuttaan sukupuolinäkökulman sisällyttämisestä pienaseiden valvontaan ja vahvistetaan heidän valmiuksiaan tältä osin räätälöidyillä toimenpiteillä heidän alueillaan, erityisesti maiden sisäisten koulutusohjelmien edunsaajamaissa [3.3.2]. Valmennusohjelma täsmentää tämän päätöksen mukaisesti laadittua [3.1.2.b] koulutusopasta ja perustuu UNDP:n SEESACin työhön ja kokemuksiin, jotka rahoitetaan neuvoston päätöksen (YUTP) 2016/2356 ⁽²⁾ nojalla.

⁽¹⁾ <https://www.un.org/disarmament/mosaic>

⁽²⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2016/2356, annettu 19 päivänä joulukuuta 2016, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampuvälikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian mukaisten SEESACin aseriisunta- ja asevalvontatoimien tukemisesta Kaakkois-Euroopassa (EUVL L 348, 21.12.2016, s. 60).

- c) Järjestetään maan sisäisten koulutusohjelmien pilottivaiheen jälkeen hankeryhmän seminaari [3.3.2.a]. Seminaarissa voidaan toteuttaa hankeryhmän koordinointi ja yhteistyö parhaalla mahdollisella tavalla, tarkistaa koulutusopas ennen sen kääntämistä ja julkaisemista, keskustella tämän päätöksen täytäntöönpanosta, erityisesti maiden sisäisten koulutusohjelmien pilottivaiheesta, ja validoida tarvittava koulutusmateriaali.

3.2.3 Aikataulu

Verkkokoulutusta kehitetään vuonna 2019, ja se on käytettävissä alkuvuonna 2020. Valmennusohjelma käynnistyy vuoden 2020 alussa sen jälkeen, kun aluekeskusten henkilöstö on palkattu ja koulutusopas on laadittu. Hankeryhmän seminaari järjestetään vuonna 2020 kansallisten koulutusohjelmien pilottivaiheen jälkeen.

3.2.4 Odotetut tulokset

Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa käsittelevä verkkokoulutus asetetaan saataville arabiaksi, englanniksi, ranskaksi, portugaliksi ja espanjaksi; tämä lisää ymmärrystä siitä, että sukupuolinäkökulma on tarpeen sisällyttää pienaseiden valvontaa koskeviin toimenpiteisiin. Koulutusta edistetään YK:n järjestelmässä ja laajemmissa toimijayhteisöissä, ja siitä tulee pakollinen tämän päätöksen täytäntöönpanoon osallistuvalla henkilöstöllä. Lisäksi UNODAn aluekeskuksen henkilöstölle järjestetään valmennusohjelman avulla koulutusopasta koskevaa koulutusta, ja aluekeskus on kehittänyt strategioita oppaan alueellista soveltamista varten. Järjestetään hankeryhmän seminaari, mikä parantaa tämän päätöksen mukaisten toimien täytäntöönpanon koordinoitua ja yhteistyötä, ja koulutusmateriaali laaditaan, tarkistetaan ja asetetaan julkisesti saataville.

3.3 Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa koskevat maiden sisäiset koulutusohjelmat

3.3.1 Tavoitteet

Käynnistetään 18 räätälöityä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa käsittelevää maiden sisäistä koulutusohjelmaa ja toteutetaan ne UNODAn aluekeskuksissa. Ohjelmien painopisteenä on kansallisille pienaseiden koordinoitaville tarkoitettu koulutus, joka käsittelee sukupuolinäkökohtien sisällyttämistä pienaseiden kansallisiin toimintasuunnitelmiin ja muihin asiaankuuluviin lainsäädäntö- ja politiikka-kehyksiin, sukupuolen ja iän mukaan eriteltyjen tietojen kerääminen ja analysointi mukaan lukien. Jos osallistuvalla maalla on naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva voimassa oleva kansallinen toimintasuunnitelma, sitä kannustetaan yhdenmukaistamaan molemmat asiakirjat.

Täydentävät toimet räätälöidään kunkin valtion ja sen avuntarpeiden mukaisesti, ja niihin voi sisältyä käytännön mekanismeja naisten merkityksellisen osallistumisen varmistamiseksi, tasa-arvoanalyysi kansallisten toimien pohjaksi, erityisesti sukupuolinäkökohtien sisällyttämistä pienaseiden kansallisiin toimintasuunnitelmiin käsittelevä seminaari, MOSAIC-moduulin hyödyntäminen kansallisten toimintasuunnitelmien laatimisessa sekä kansallisten seuranta- ja arviointivälineiden suunnittelu toteutettujen toimien tarkistamiseksi. Ehdotettuihin toimiin voi kuulua myös kansallisen toimintakehyksen oikeudellinen tarkastelu, jonka avulla voidaan tehdä ristiviittauksia pienaseita koskevan lainsäädännön, mukaan lukien niitä koskevat luvat, sekä sellaisten säännösten välillä, jotka koskevat perheväkivallan torjuntaa ja lainvalvontaviranomaisten ja oikeusalan toimijoiden koulutusta asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön mukaisen roolin ja vastuualueiden osalta siltä osin kuin on kyse pienaseiden olemassaolosta ja käytöstä lähisuhde- ja perheväkivallassa, seksuaalisessa väkivallassa ja pienaseisiin liittyvissä naismurhissa sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista rikostutkinnassa ja oikeudenkäynneissä.

3.3.2 Toimet

- a) Pilottivaihe: Laaditaan ja toteutetaan maiden sisäiset pilottikoulutusohjelmat kuudessa valitussa maassa koordinoitua niiden vakiintuneiden kansallisten koordinoitavien kanssa.
- b) Käyttöönottovaihe: Laajennetaan pilottivaiheen perusteella maiden sisäisiä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa käsitteleviä koulutusohjelmia seuraaviin 12 maahan koordinoitua niiden vakiintuneiden kansallisten koordinoitavien kanssa.

3.3.3 Edunsaajamaiden valinta

Euroopan ulkosuhdehallinto valitsee edunsaajamaat UNODAn suosituksen perusteella aluekeskuksiaan ja IANSAA kuullen. Periaatteessa korkeimmalle etusijalle tulisi asettaa vähiten kehittyneet maat ja muut kehitysmaat, joita pienaseongelma erityisesti koskee. Valtioilla on oltava pienaseiden kansallinen koordinoitavien ja/tai nimetty YK:n toimintaohjelman kansallinen yhteyspiste. Valtioiden on täytynyt osoittaa kiinnostustaan ehdotettuun toimintaan tämän toimen yhteydessä. Etusijalle olisi asetettava valtiot, jotka ovat osoittaneet jatkuvaa sitoutumista YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoon.

Maiden valinnassa sovelletaan lisäksi alueellista tasapainoa:

- pilottivaihe: kaksi valtiota kullakin alueella eli Afrikan, Aasian ja Tyynenmeren sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella;
- käyttöönotto-vaihe: neljä valtiota kullakin alueella eli Afrikan, Aasian ja Tyynenmeren sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella.

3.3.4 Täytäntöönpanosta vastaavan viraston vastuualueet

YK:n alueelliset rauhan- ja aseistariisuntakeskukset toteuttavat maiden sisäiset koulutusohjelmat koordinoiden tätä tiiviisti UNODAn ja YK:n järjestöjen kanssa paikan päällä. Kansalliset sukupuolten tasa-arvoa edistävät instituutiot sekä kansalaisyhteiskunnan järjestöt otetaan mukaan toimintaan aina, kun se on mahdollista. UNDP:n SEESAC tarjoaa kokemustensa pohjalta neuvoa-antavaa tukea sukupuolten tasa-arvoa ja pienaseiden valvontaa koskevan koulutuksen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi. IANSA täydentää maiden sisäisiä toimia vahvistamalla kansalaisyhteiskunnan osallistumista sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa paikallis- ja yhteisötason verkostonsa avulla [3.6.3].

3.3.5 Aikataulu

Maiden sisäiset koulutusohjelmat alkavat vuonna 2020, ja ne toteutetaan vuoden 2022 puoliväliin mennessä.

3.3.6 Odotetut tulokset

Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskevat maiden sisäiset koulutusohjelmat johtavat yhteiseen kansalliseen ymmärrykseen siitä, kuinka tärkeä rooli sukupuolella on tehokkaassa pienaseiden valvonnassa, sekä tietämykseen aseistetun väkivallan erilaisista vaikutuksista naisiin, miehiin, tyttöihin ja poikiin. Mainittu hiljattain saavutettu ymmärtämys siitä, kuinka tärkeää on parantaa pienaseiden valvonnan tehokkuutta ja yleistä laatua, edistää yhteisymmärrykseen pääsyä asiaankuuluvilla politiikka-aloilla työskentelevien ja niiden täytäntöönpanoon osallistuvien kansallisten virkamiesten kesken. Yhteisymmärrys muutetaan kansalliseksi sitoumukseksi pyrkiä sukupuolisensitiivisiin toimintamalleihin pienaseiden valvontaa koskevilla politiikoissa ja lainsäädännössä. Myös eri maiden paikallisyhteisöille tiedotetaan tästä. Ohjelmien tuloksiin kuuluu myös se, että edistymistä mittaavia tavoitteita/indikaattoreita kehittävät valtiot, jotka sitoutuvat raportoimaan kyseisistä tavoitteista/indikaattoreista YK:n toimintaohjelman mukaisten kansallisten raportointitoimien yhteydessä.

3.4 Alueelliset toimintamallit sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisessa pienaseiden valvonnassa

3.4.1 Tavoitteet

Pienaseiden laiton kauppa ja väärinkäyttö aiheuttavat erilaisia ongelmia eri alueilla, ja valtioilla on vaihtelevasti käytössään taloudellisia ja aineellisia resursseja kyseisten ongelmien ratkaisemiseksi. Alueellisten toimintamallien tavoitteena on kehittää ja/tai vahvistaa pienaseiden valvonnan sukupuolinäkökohtia koskevaa asiantuntemusta hallituksen virkamiesten, kansalaisyhteiskunnan ja parlamenttien jäsenten keskuudessa alueellisella ja osa-alueellisella tasolla MOSAICin pohjalta. Toimintamallien avulla lisätään tarvetta sisällyttää sukupuolinäkökohdat pienaseiden valvonnan alueellisiin ja osa-alueellisiin aloitteisiin. Hyvien käytänteiden / MOSAIC-ohjelman vaihdot alueellisella tasolla vahvistavat kansallista asiantuntemusta sekä kaikkien valtioiden lisäsitoumuksia alueella, jotta pienaseiden valvonnan ongelmaan voidaan puuttua sukupuolisidonnaisesta näkökulmasta.

3.4.2 Toimet

- a) Osa-alueellisten ja alueellisten järjestöjen sihteeristöjen pienaseista ja kevyistä aseista vastaaville virkamiehille tarkoitettu yksipäiväinen koulutus vuonna 2020 pidettävän seitsemännen YK:n toimintaohjelmaa käsittelevän valtioiden kaksivuotiskokouksen (BMS7) yhteydessä, jotta sukupuolinäkökulmaa edistettäisiin alueellisissa aloitteissa ja tarjottaisiin 15:lle kyseisten järjestöjen edustajalle, joilla muuten ei olisi resursseja osallistua YK:n toimintaohjelmaa käsitteleviin kokouksiin, mahdollisuus osallistua BMS7-kokoukseen.
- b) Nelipäiväinen MOSAIC-perusteinen osa-alueellinen Tyynenmeren alueen maille tarkoitettu työpaja Fidžillä tavoitteena vahvistaa naisten asemaa asevalvonnan alalla parantamalla tietämystä aseellisen väkivallan ja kansainvälisten asevalvontavälineiden sukupuolivaikutuksista ja kehittämällä kansalaisyhteiskunnan, parlamentin jäsenten ja hallituksen virkamiesten valmiuksia puuttua kyseisiin kysymyksiin. (Työpaja on jatkoa Kaakkois-Aasiassa ja Etelä-Aasiassa vuonna 2018 pidetyille kahdelle osa-alueelliselle työpajalle, jotka rahoitettiin YK:n asekaupan sääntelyä koskevan yhteistyön tukivälineestä (UNSCAR).)

- c) Kolmipäiväinen MOSAIC-ohjelmaan perustuva alueellinen seminaari Katmandussa naisten aseman vahvistamiseksi asevalvonnan alalla. Seminaari saattaa yhteen kansalaisyhteiskunnan edustajat, parlamentin jäsenet ja hallituksen virkamiehet Aasian ja Tyynenmeren alueelta, mukaan lukien osa-alueelliseen työpajaan Fidžillä osallistuneet [3.4.2.b]. Osallistujat keskustelevat toimista, joiden avulla kysymystä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta ja pienaseiden valvonnasta vietäisiin eteenpäin niiden omissa kansallisissa yhteyksissä. Tiivistelmä keskusteluista sekä lisämateriaali julkaistaan verkossa ja painettuna sekä jaetaan osallistujille ja asiaankuuluville sidosryhmille.
- d) Kaksipäiväinen MOSAIC-ohjelmaan perustuva pienaseiden valvontayksiköiden korkean tason päättäjille ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä, poistamisesta ja siitä rankaisemisesta vastaaville kansallisille virastoille tarkoitettu alueellinen työpaja Perussa, jossa esitellään ja levitetään Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen rauhan, aseriisunnan ja kehityksen Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskuksen (UNLIREC) vuodesta 2017 lähtien laatimia sukupuolisensitiivisiä politiikkoja koskevia hyviä käytänteitä ja pienaseiden valvontaa koskevia oikeudellisia toimintamalleja. Työpajan avulla edistetään pienaseita koskevan lainsäädännön vahvistamista Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella sisällyttämällä lainsäädäntöön rajoitus, jolla perhe- ja/tai henkilöön kohdistuvan väkivallan vuoksi tuomittuja kielletään hankkimasta aseita ja ampumatarvikkeita.

3.4.3 Aikataulu

BMS7-kokouksen yhteydessä järjestettävä koulutus toteutetaan vuoden 2020 puolivälissä ja alueelliset ja osa-alueelliset työpajat loppuvuoden 2019 ja vuoden 2021 lopun välillä.

3.4.4 Täytäntöönpanokumppanit

UNODA järjestää alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen henkilöstölle tarkoitettua yksipäiväisen koulutuksen BMS7-kokouksen yhteydessä ja kutsuu sen koolle, mihin kuuluu muutamien edustajien sponsorointi BMS7-kokoukseen osallistumista varten. Aasian ja Tyynenmeren alueen rauhan ja aseriisunnan Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskus järjestää ja kutsuu koolle tiiviissä yhteistyössä IANSAn kanssa osa-alueellisen työpajan Fidžillä sekä alueellisen seminaarin Katmandussa. UNLIREC järjestää ja kutsuu koolle alueellisen työpajan Perussa.

3.4.5 Odotetut tulokset

Alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen sihteeristöjen pienaseiden valvonnasta vastaaville asiantuntijoille annetaan koulutusta sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen merkityksestä pienaseiden valvontaa koskevissa aloitteissa ja politiikoissa arvovaltaisen maailmanlaajuisen ohjeistuksen (MOSAIC) perusteella. Heille annetaan ideoita siitä, miten voidaan kehittää sukupuolisensitiivisiä pienaseiden valvontatoimenpiteitä sen tiedon perusteella, että aseellinen väkivalta ja aseelliset konfliktit vaikuttavat naisiin, miehiin, poikiin ja tyttöihin eri tavoin. Lisäksi BMS7-kokouksen yhteydessä järjestettävässä koulutuksessa korostetaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen tärkeyttä pienaseiden valvonnassa. Toimen avulla myös niille järjestöille, joilla ei muuten olisi resursseja osallistua YK:n toimintaohjelmaa käsittelevään kokoukseen, annetaan mahdollisuus osallistua siihen. Alueelliset ja osa-alueelliset työpajat tarjoavat foorumin sukupuolisensitiivisiä politiikkoja ja pienaseiden valvonnan oikeudellisia toimintamalleja koskevien hyvien käytänteiden vaihdolle Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella ja tukevat Aasian ja Tyynenmeren alueen kansalaisyhteiskunnan, parlamentin jäsenten ja hallituksen virkamiesten sitoutumista aseellisen väkivallan ja kansainvälisten asevalvontavälineiden sukupuolivaikutuksia koskevaan kysymykseen sekä valmiuksien kehittämistä tältä osin. Tämän seurauksena sukupuolinäkökohdat huomioidaan pienaseiden valvontaa koskevissa politiikoissa, puitteissa ja ohjelmissa alueellisella ja kansallisella tasolla.

- 3.5 Pienaseiden valvonnan osa-alueen vahvistaminen naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevassa toimintaohjelmassa sekä synergioiden vahvistaminen kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteiden 5 ja 16 välillä

3.5.1 Tavoitteet

Toimien tarkoituksena on saattaa yhteen asiantuntijat ja diplomaattiyhteisöt, jotka työskentelevät pienaseiden valvonnan, naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sekä kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteiden 5 ja 16 täytäntöönpanon parissa, jotta heidän ponnistelujaan tarkistettaisiin ja yhdenmukaistettaisiin erityisesti synergioiden hyödyntämiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

3.5.2 Toimet

- a) Tarjotaan valikoiduille YK:n toimintaohjelman kansallisille ja alueellisille koordinoitavuuksille ja kansalaisyhteiskunnan pienasealan asiantuntijoille mahdollisuus osallistua yhteen naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman vuotuisen pääkaupunkitason koordinoitavuuksien verkostoon ja keskustella synergioista

niiden sitoumusten välillä, joista valtiot ovat sopineet YK:n toimintaohjelman ja naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman mukaisesti, tukea pienaseiden valvonnan osa-alueen sisällyttämistä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (2000) kansallisiin toimintasuunnitelmiin sekä sukupuolinäkökulman sisällyttämistä YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskeviin kansallisiin toimintasuunnitelmiin. Tähän sisältyy myös sukupuolisensitiivisten politiikkojen ja lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevien parhaiden käytänteiden ja siinä saavutetun edistymisen vaihto.

- b) Käynnistetään säännöllinen vuoropuhelu, jota käydään asiaankuuluvien YK:n virastojen, päätöslauselman 1325 ad hoc -työryhmän ("Friends of 1325"), YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1325 (2000) sekä naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaa laajempaa toimintaohjelmaa käsittelevien muiden diplomaatti- ja poliittisten yhteisöjen, kestävän kehityksen tavoitteiden 5 ja 16 täytäntöönpanon parissa työskentelevien diplomaattien ja asiantuntijoiden sekä aseriisunta- ja asevalvontakysymyksiä Genevessä ja New Yorkissa käsittelevien diplomaattien ja poliittisten päättäjien välillä toimien ja työn järjestyttämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Vuoropuhelua käydään Genevessä ja New Yorkissa alkuvuonna 2018 järjestettyjen edellisten kokousten tulosten pohjalta.

3.5.3 Odotetut tulokset

Pienaseiden valvonnan, naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sekä kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanon parissa työskentelevät asiantuntijat, poliittiset päättäjät ja diplomaatit hyötyvät vuoropuhelusta ja näkemysten vaihdosta ja alkavat koordinoita toimiaan. Tämän ansiosta kaikkien toimintaohjelmien täytäntöönpano tehostuu ja koordinoitulla toimintamallilla varmistetaan, että synergiat maksimoidaan ja päällekkäisyyksiä vältetään.

3.6 Kansalaisyhteiskunnan sitoutuminen sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa

3.6.1 Tavoitteet

Toimilla pyritään vahvistamaan merkittävästi kansalaisyhteiskunnan sitoutumista tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa ottamalla huomioon sukupuolittain eriteltyjen toimintamallien ja niiden vaikutusten, naisten oikeuksien, pienaseiden valvonnan ja aseellisen väkivallan väliset yhteydet paikallis- ja yhteisötasolla. Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen pienaseiden valvontaan on olennaisen tärkeää paikalliselle itsehallinnalle, tarjoaa korvaamattomia tietoja ongelman käsittelyyn sekä antaa lisää tukea valvontatoimille. Sukupuolten tasa-arvokysymyksiin erikoistuneet kansalaisjärjestöt parantavat sukupuolitietoisia pienaseiden valvontatoimia sekä vahvistavat ja täydentävät muita tämän päätöksen mukaisesti toteutettuja toimia. Toimet toteutetaan vuosina 2019–2022 valtioissa, jotka on valittu tämän päätöksen mukaisesti maiden sisäisten koulutusohjelmien täytäntöönpanoa varten sekä muissa maissa.

3.6.2 Täytäntöönpanosta vastaavan viraston vastuualueet

Kaikki toimet toteutetaan IANSAn ja IANSAn naisverkoston avulla, ja niitä koordinoi ja seuraa UNODA. IANSAn edustaja osallistuu hankeryhmään, jotta kaikkien tämän päätöksen mukaisesti toteutettujen toimien täytäntöönpanoa ja koordinoitua helpotettaisiin.

3.6.3 Toimet

- a) Vahvistetaan IANSAn ruohonjuuritason järjestöjen verkostoa, mukaan lukien sen naisverkosto, jotta se edistäisi kansalaisyhteiskunnan sitoutumista ja puuttuisi pienaseongelman sukupuolisidonnaisiin ilmentymiin ruohonjuuritasolta globaalille tasolle.
- b) Tarjotaan vuosittain pieni stipendi 30–40:lle sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa käsittelevälle kansalaisyhteiskunnan paikalliselle toimelle. Tämä voi käsittää tapahtumia, joita järjestetään aseellisen väkivallan vastaisen toiminnan maailmanlaajuisen viikon, kansainvälisen nuorisopäivän, Afrikan armahduskuukauden, kansainvälisen rauhanpäivän, Afrikan lasten päivän, kansainvälisen aseiden hävittämisen päivän, Pukeudu oranssiin -päivän, kansainvälisen naistenpäivän, sukupuoliperusteisen väkivallan torjumiseksi järjestetyn 16-päiväisen aktivismitapahtuman jne. yhteydessä.
- c) IANSA aikoo laatia ja jakaa eri ikätasolle soveltuvaa materiaalia lapsille ja teini-ikäisille eri kielillä puuttuen maskuliinisuuden ja väkivallan väliin toistuviin yhteyksiin. IANSAn jäsenverkotot aikovat käyttää materiaalia eri maissa saadakseen paikallisyhteisöt osallistumaan.
- d) IANSA aikoo laatia ja jakaa helposti saatavaa tiedotusmateriaalia (esimerkiksi keskustelunaiheita, esitteitä jne.) jäsenilleen eri kielillä edistääkseen sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista pienaseiden valvonnan yhteydessä eri maissa ja saadakseen virkamiehet, poliittiset päättäjät, toimittajat ja muut kansalaisyhteiskunnan toimijat osallistumaan paikallisella tasolla ongelman käsittelyyn.
- e) Kampanjoidaan sen puolesta, että naiset, nuoret ja muut aliedustetut sidosryhmät (esimerkiksi terveysala, lesket ja muut edunsaajat, maaseutuyhteisöt) liittyvät jäseniksi kansallisiin koordinaatioelimiin.

- f) Kehitetään ja ylläpidetään helpommin käytettävää ja kattavampaa IANSAn ja sen naisverkoston verkkosivustoa, jotta verkoston jäsenten toimia voitaisiin esitellä ja jotta se toimisi maailmanlaajuisesti koordinoitujen kansalaisjärjestöjen toimien keskuksena ja tarjoaisi tietoa, materiaalia, yhteystietoja, esimerkkejä ja asiakirjoja, jotka ovat merkityksellisiä naisten voimaannuttamista, sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista, aseellisen väkivallan vähentämistä, pienaseiden valvontaa, maskuliinisuutta ja aseita koskevien kysymysten sekä kestävä kehityksen tavoitteiden 5 ja 16 välisen yhteyden kannalta.
- g) Tuetaan paikallisten ryhmien toimintapainotteista tutkimusta strategisten väliintulokohtien tunnistamiseksi, jotta laitonta asekauppaa ja aseellista väkivaltaa vähennettäisiin sukupuolinäkökulmasta ja suunniteltaisiin ja toteutettaisiin jatkotoimia kyseisen tutkimuksen pohjalta.
- h) Edistetään ja tuetaan vuoden 2018 kehotusta toimia sukupuolten tasa-arvon ja pienaseiden valvonnan puolesta ("2018 Call to Action on Gender and Small Arms Control")⁽¹⁾ sekä BMS6- ja RevCon3-kokousten sukupuolisdonnaisia tuloksia paikallisella tasolla.
- i) Varmistetaan, että sukupuolinäkökulmaa edistetään jatkossakin kansalaisyhteiskunnan toimilla globaaleissa pienaseita ja kevyitä aseita koskeissa prosesseissa, mukaan lukien BMS7 ja BMS8, ja tuetaan naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaa toimintaohjelmaa käsittelevän kansalaisjärjestöjen työryhmän ja siihen liittyvien prosessien työtä sen varmistamiseksi, että asevalvontaulottuvuus otetaan huomioon.
- j) Edistetään tämän päätöksen mukaisesti toteutettuja toimia, kuten koulutusoppaan laatimista, maiden sisäisten koulutusohjelmien täytäntöönpanemista varmistamalla kansalaisyhteiskunnan edustus asiaankuuluuissa toimissa ja osallistamalla edunsaajamaan kansalaisyhteiskunta paikallis- ja yhteisötasolla sekä osallistumista osallistamiseen työpajoihin ja alueellisiin seminaareihin Aasian ja Tyynenmeren alueella.

3.6.4 Odotetut tulokset

Kansalaisyhteiskunnan sitoutumista sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa vahvistetaan, ja sen aktiivisuuden taso asian edistämässä kasvaa merkittävästi. Pienaseiden sukupuolitietoisten valvontatoimien tukea vahvistetaan paikallisella tasolla, yhteisöille tiedotetaan asian merkittävyydestä, paikallista tutkimusta tehdään ja jatkotoimiin ryhdytään ruohonjuuritasolla pienaseiden käyttöä ja väärinkäyttöä koskevan kysymyksen käsittelemiseksi. Kansalaisyhteiskunnan osallistumista vahvistetaan myös naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeissa puitteissa sekä YK:n toimintaohjelmaa käsittelevissä kokouksissa ja sukupuolinäkökohtia edistetään pienaseita koskevassa poliittisessa prosessissa.

3.7 Kumppanuus, vaikuttaminen ja tiedottaminen

3.7.1 Tavoitteet

Kaikkien Yhdistyneiden kansakuntien järjestelmään kuuluvien organisaatioiden, myös rahastojen, ohjelmien ja erityisvirastojen tehtäväksi on annettu tukea sukupuolten tasa-arvon saavuttamista. Lisäksi pienaseiden valvontaan osallistuvat YK:n järjestelmän organisaatiot sisällyttävät sukupuolinäkökohdat kaikkiin pienaseita koskevien hankkeiden ja ohjelmien vaiheisiin. Näiden pyrkimysten tukemiseksi toimet on suunniteltu siten, että nämä kysymykset voidaan saattaa YK:n sekä laajempien toimijayhteisöjen huomion keskipisteeseen. Kysymysten näkyvyyden parantaminen vaikuttamisen ja tiedottamisen avulla vahvistaa myös hankkeen vaikutuksia. Kumppanuudella kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa pyritään helpottamaan koordinoitua ja edistetään kaikkien tällä päätöksellä tuettujen toimien tehokasta täytäntöönpanoa.

3.7.2 Toimet

- a) Järjestetään säännöllistä toimintaa yleiskokouksen ensimmäisessä komiteassa (lokakuussa) ja naisten asemaa käsittelevässä YK:n toimikunnassa New Yorkissa (maaliskuussa) osana istuntojen välistä prosessia, joka koskee sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa, mukaan lukien keskustelufoorumit ja oheistapahtumat YK:n järjestelmän, valtioiden, tutkimuslaitosten, tiedeyhteisön ja kansalaisjärjestöjen johtavien vierailevien puhujien kanssa. Tässä prosessissa otetaan huomioon kansainvälisten poliittisten ohjelmien ja sukupuolten tasa-arvoa koskevien aloitteiden lähentyminen.
- b) Vuonna 2021 New Yorkissa järjestetään yksipäiväinen tapahtuma sukupuoliperusteisen väkivallan torjumiseksi järjestetyn 16-päiväisen aktivismitapahtuman aikana; tapahtuman avulla edistetään sukupuolten tasa-arvon

⁽¹⁾ https://docs.wixstatic.com/ugd/bb4a5b_8c8bd0e981b54b6e8b01da205c10d4a3.pdf

valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa, mukaan lukien korkean tason osuus, jolla tuodaan esiin poliittinen sitoutuminen tähän kysymykseen, kentältä hankittujen käytännön esimerkkien esittely, mukaan lukien tämän hankkeen mukaisesti toteutettujen toimien tulokset, sekä asiantuntijapaneelit ja -keskustelut asian edistämiseksi edelleen.

- c) Laaditaan UNODAlle omistettu, arvovaltainen verkkosivusto sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta pienaseiden valvonnassa, jossa esitellään tällä päätöksellä tuetuista toimista saatuja tietoja ja resursseja.
- d) Perustetaan sukupuolten tasa-arvoa ja pienaseita käsittelevä YK:n CASA ⁽¹⁾-työryhmä, jonka UNODA kutsuu koolle ja jossa kokoontuvat kaikki tällä päätöksellä tuettujen toimien täytäntöönpanoa käsittelevät asiaankuuluvat kumppanit. Myös IANSAA pyydetään liittymään tähän työryhmään.
- e) Korostetaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen merkitystä sosiaalisen median ja mediakampanjoiden avulla.
- f) Tiedotetaan avunantajalle (unioni) jatkuvasti tämän päätöksen täytäntöönpanon edistymisestä.

3.7.3 Odotetut tulokset

Sukupuolten tasa-arvoon liittyvistä toimintamalleista pienaseiden valvonnassa käynnistetään säännöllinen keskustelu, ja tätä kysymystä sekä tämän päätöksen mukaisesti toteutettujen toimien tuloksia edistetään toistuvasti. Kattavaksi lähteeksi perustetaan verkkosivusto, jossa on tietoa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta pienaseiden valvonnassa sekä tämän päätöksen mukaisesti aikaansaaduista tuotoksista. Sukupuolten tasa-arvoa ja pienaseita käsittelevä CASA-työryhmä järjestää säännöllisiä kokouksia, ja toimien täytäntöönpanoa koordinoidaan hankkeen koko toimeenpanokauden ajan.

4. TUOTOKSET

Toimeenpaneva virasto tuottaa ja toimittaa seuraavat tuotokset unionille:

- yhteenvetoraportit 18:sta maan sisäisestä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista pienaseiden valvonnassa käsittelevästä koulutusohjelmasta;
- koulutusopas englanniksi, ranskaksi, portugaliksi ja espanjaksi sekä asiaankuuluva koulutusmateriaali sähköisesti ja painettuna;
- YK:n henkilöstölle ja laajemmille toimijayhteisöille tarkoitettu sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskeva verkkokoulutus arabiaksi, englanniksi, ranskaksi, portugaliksi ja espanjaksi;
- toteutuskelpoinen kansalaisyhteiskunnalle ja parlamentin jäsenille tarkoitettu Aasian ja Tyynenmeren alueen työpajan päätösasiakirja;
- yhteenvetoraportti kansalaisyhteiskunnan sitoutumisesta sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen pienaseiden valvonnassa;
- MOSAIC-moduulien kääntäminen arabiaksi, ranskaksi, portugaliksi ja espanjaksi;
- loppuraportti hankkeen päätyttyä.

5. KUMPPANIT

Tämän päätöksen mukaiset toimet perustuvat nykyisiin työkaluihin, tietoihin, välineisiin ja asiantuntemukseen, jos niitä on saatavilla. YK:n pienaseiden koordinoitimekanismi CASA ⁽²⁾ toimii koordinoitifoorumina, erityisesti YK:n Naisten, UNDP:n SEESACin, DPKOn sekä lapsia aseellisissa konflikteissa, konflikteihin liittyvää seksuaalista väkivaltaa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevien YK:n pääsihteerin edustajien toimistojen kanssa. UNODA koordinoi tiiviisti tämän päätöksen täytäntöönpanoa avunantajan (unioni) sekä IANSAn kanssa.

6. EDUNSAAJAT

Tämän päätöksen välittömiä edunsaajia ovat pienaseiden valvonnasta vastaavat kansalliset instituutiot painopistemaisissa ja -alueilla, nimittäin Afrikassa, Karibian alueella ja Latinalaisessa Amerikassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella. Edunsaajamaiden koko väestö hyötyy välillisesti tästä hankkeesta, koska pienaseiden laajan saatavuuden aiheuttama riski vähenee. Lisäksi tällä päätöksellä tuetaan YK:n järjestelmän kumppaneita ja henkilöstöä, jotka työskentelevät alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen sihteeristöissä pienaseiden valvonnan alalla. Paikallisyhteisöt ja kansalaisjärjestöt, erityisesti IANSAn jäsenet, hyötyvät myös päätöksestä. Edunsaajia ovat myös sellaiset diplomaattiyhteisöt New Yorkissa ja Genevessä sekä pääkaupungeissa, jotka työskentelevät naisia,

⁽¹⁾ <http://www.un-arm.org/PoAISS/CASA.aspx>

⁽²⁾ <http://www.un-arm.org/PoAISS/CASA.aspx>

rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sekä kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteiden 5 ja 16 täytäntöönpanon parissa. Toimien on oltava täysin linjassa valtioiden kansallisten prioriteettien kanssa, ja asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten on täytynyt hyväksyä ne. Toimien on tarkoitus hyödyttää useampaa kuin vain yhtä kohderyhmää.

7. KESTO

Tällä päätöksellä tuettujen toimien globaalin soveltamisalan sekä kumppaneiden, edunsaajien ja suunniteltujen toimien määrän huomioon ottaen täytäntöönpanon aikataulu on 36 kuukautta.

8. TIEDOTTAMINEN JA UNIONIN NÄKYVYYS

UNODA toteuttaa kaikki asiaankuuluvat toimenpiteet varmistaakseen unionin osuuden asianmukaisen näkyvyyden toimen edistämiseksi. Nämä toimenpiteet toteutetaan komission tiedonannon ja Euroopan unionin ulkoisten toimien viestintää ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan mukaisesti. UNODA tukee tiedon ja ehdotettujen toimien tulosten levittämistä mahdollisimman laajalle yleisölle. Lisäksi tiedotus toteutetaan kaikkien asiaankuuluvien toimien yhteydessä median osallistumisen, oheistapahtumien ja verkkotyökalujen avulla. UNODA varmistaa, että toimien edunsaajat ovat tietoisia unionin roolista toimen yhteydessä, ja lisää tietoisuutta siitä, miten unioni ja YK tekevät yhteistyötä tehostaakseen pienaseiden valvontaa edistämällä sukupuolisensitiivistä toimintamallia pienaseongelman ratkaisemiseksi.

UNODA ja IANSA hyödyntävät mahdollisimman laajasti erilaisia viestintävälineitä, mukaan lukien verkkosivusto, kirjalliset lehdistötiedotteet, valikoidut sosiaalisen median välineet, oheistapahtumat ja epäviralliset katsaukset. Kaikkien toimien täytäntöönpanoa tarkkaillaan seuranta- ja arviointivälineiden avulla, mukaan lukien osallistujakyselyt ja kunkin työryhmän säännölliset kokoukset.
